

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: György Jakab M. utóda könyvkereskedése, hová a lap-szellemi részét illető minden kölcsön, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.</p>	<p>Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL, Győr.</p>	<p>Nyitási cikkek soranként 20 kr-ért közöltetnek. Egyes lap ára 10 kr.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 4 frt. (Külföldre) 6 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak</p>
---	--	--	---	---

Szomorú valóság.

A fővárosi sajtó egy tekintélyes organuma hívja fel az intéző körök figyelmét a román nemzetiségi agitátorok legújabb akciójára s mutat rá arra az aknamunkára, mely leginkább a Székelyföldet fenyegeti s melyről mi jó lélekkel még azt sem mondhatjuk el, hogy nem igaz, sőt azt sem, hogy nagyítás volna. Nálunk Csikvármegyében talán még nem oly nagy a baj, mint a tisztelt lap-társunk látja, de folytonosan halad előre s ha utját nem vágjuk, itt is ijesztő mérvet kezd majd ölteni. A ki a néppel érintkezik, az napról napra hallja, hogy a megszorult szegény székely az Albínától s más román pénzügytől remél kölcsönt kapni s hogy ez milyen veszedelmes a székely nép magyarságára, nemzeti integritására, az fényesen kitűnik az alábbi megszivelendő sorokból, melyet ama fővárosi lap nyomán közlünk.

Az aradi Albina pénzügyt brassói fiókja a Székelyföldet pénzkölcsönökkel teljesen elárasztja. Akik ezt a műveletet közelebbről ismerjük, valóban fájdalmasan sajnáljuk, hogy az intéző körök még mindig nem vetnek ügyet erre, s így a dolog a megkezdett uton természetesen azóta kétszeres buzgósággal halad tovább.

Néhány szó jellemezheti az oláh aknamunkát. Az Albina brassói fiókja a magyar vidékeken lakó román papokat alkalmazza ügynökkül s ezek az urak az agitációs cél elérésére oly dicséretes buzgalmat fejtenek ki,

hogy az oláhok valóban büszkék lehetnek rá. Ha az ember figyelemmel kíséri, az egyik román fővezető nemrég tett nyilatkozatára kell gondolnia, aki így szolt:

— Az oláh kérdést ne nyers erővel igyekezzünk megoldani, hanem minél több pénzintézet felállításával a magyarlakta vidékeken. Ha a földbirtok a kezünkben lesz, a kérdés meg van oldva.

Ha ezt a kijelentést tekintetbe vesszük és az Albina rohamosan fejlődő betáblázási kölcsöneivel összehasonlítjuk, nem lehet tagadni, hogy az említett nyilatkozatnak nagyon hamar igazsága lehet. Érdekes, hogy az említett pénzügyt mely módon csinálja kölcsöntulajdonosait. Jobbmódu székely gazdaembernek 500 forintig terjedő kölcsönt 2 kezes mellett ad, szegényebb sorsu embereknek ez az összeg hasonló módon 200 forintra száll le. Már 200, illetve 500 forint felüli kölcsön kizárólag földbirtok betáblázására nyerhető.

A szegény székely elkullog az oláh pópához és előadja, hogy mi járban van. Egy kevés pénz kellene neki. Erre a pápa egyet-kettőt hunyorít a szemével és kijelenti, hogy a kölcsön meglesz, de amint tudja, sokat kell fáradni és ő maga is szegény ember. Természetes, hogy ez elég világosan van mondva, s ha mégis akad olyan ember aki ezt meg nem érti, annak éppen tiszszer kell, hogy a főtisztelendő ur ajtaján bekopogjon. Az intézet a papokat

elégé díjazza, de ez még nem akadály, hogy ők maguk is a szegény paraszt kölcsönét néha 100 frtig megdézsmálják.

De még ilyen eljárás mellett is, hogy az utolsó két évben mennyire előre haladt a románok ügye a Székelyföldön bizonyítja ez a tény: Vannak egyes nagyobb községek, melyek 80—100 ezer forinttal szerepelnek az Albina adósainak a listáján; kisebb községek szintén 30—40 ezer frtot vettek föl a legutóbbi években onnan. Ebben természetesen részes ur, szegény ember, sőt némely helyen maga a község is. A mi pedig a kamatlábat illeti, arra panasz nem lehet, mert a 6 százalékos kamattal a némely helyütt általános 8 százalékos kamattal szemben még aránylag előnyös.

Két év alatt Háromszék megye majdnem összes községeiben a földbirtok felkeresze az Albina karmaiba került. De a többi is következik, pár év múlva az a kevés székely nép innen ki kell hogy vándoroljon, mert az oláh pénzügyt a földesekéjé lefoglalja, mert rossz években a kamatokat fizetni nem lehet.

Hogy ez be fog következni, az több mint bizonyos, ha az intéző körök ideje korán végét nem vetik az oláh aknamunkának. A székely nép maga is tudja hogy ez így van s hogy ezen segíteni kell, még pedig azonnal, mert ezen az uton még csak egy pár év, s a székely nép veszve van. Hiszen ugyanis egész legiója van az okoknak, amelyek a székely nép romlását siettetik: a tagosítás, keresethiány, semmi ipar, gyá-

rak hiánya, ismételt rossz termés stb. stb. Nem esoda hát, ha ilyen körülmények között a nép nem tudja elkerülni az eladósodást, melynek hogy mi lesz a következménye, féltnünk kell tőle. A szegény székely, ha bajba van, mit bánja az, ha nemzetiségi szempontból bármi történik is, első sorban a maga boldogulására kell gondolnia.

Aki 10—15 év előtt a Székelyföldet ismerte, valóban nem ismer reá. Ahol akkor virágozó községek állottak, ott most csak romok találni, mert az épületek korhadtak, de a székely nép, ha még úgy betábláztatja is adóssággal a földjét, úgy sem tud a mostani körülmények között építkezni.

Ez a szomorú valóság! S ennek a bajnak megszüntetésére, kell hogy sorompóba álljon a magyar s különösen a székely társadalom. Segíteni kell a bajon akárhogy is, bármind eszközökkel; mert ha nem, ma holnap az Albina s társai fogják licitáltatni a székely földbirtokokat s hogy mi lesz ennek a következménye, azt kitalálni, nem kell nagy politikai tehetség.

= Kamat mentes kölcsön a taplocazi tüzkarosultaknak. A megye közönsége fölterjesztésére a taplocazi tüzkarosultaknak a kormány részéről 10.000 frt kamatmentes állami kölcsön helyettesítve kilátásba, miután a képviselőtestület a kölcsön visszafizetésének biztosítására megfelelő határozatát meghozta s azt a törvényhatóság is jóváhagyta, a belügy-miniszter a csikszertedai adóhivatalnál folyóvá tette. köteles lévén azt a község mint erkölcsi testület három egymás után következő év alatt egyenlő részletekben visszafizetni.

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

A meg nem értett asszony.

Unottan lapozgatott az újságban, mi sem látszott őt érdekelni. Politika iránt jóformán semmit sem érdeklődött a fiatal menyecske, a helyi híreket unalmasan találta, kedvetlenül lapozta át a törvényzéki rovatnak egy rablógylösségről izetlenül kibővített tudósítását, a színházról kevés volt az újságban és a tárcza címze gunyos mosolyt csal ajkára. Boszankodva ejtette a padlóra az újságot, kinyújtózott a kereveten és nagyot ásított.

Itt fektült most és a nagy semmibe meresztette szemét és száz közömbös dologra gondolt. Véletlenül a padlóra tekintett és egy-egy mondatot olvasott a vezércikkéből és a tárczából, a hová éppen eltévedt a szeme. És megint gunyosan mosolygott, amint elolvasta a tárcza címét: „A meg nem értett asszony“.

„Bolondság“ mormogá. „A meg nem értett asszony“. Isten tudja mi áll ismét a tárczában. Elcsépett szerelmi históriák, vizenyős érzelmek — brr és félig boszankodva, félig nevetve átfordított a másik oldalra.

A folyosón meghunták a csengetyűt. Felemelte fejét és halgatódzott. Mikor meghallotta férje hangját, nyugodtan vissza dönt a pamlagra és behunyta szemét. Hallotta, a mint férje megkérdezte a szobaleányt, hol van a neje és arra a válasza, hogy a nagysága budoárjában van, dolgozó szobájába távozott.

Hála az égnek! Már azt hitte, hogy felkeresi és szerelmeskedésével kiozza. Oh, ha tudná, mennyire undorodik gyengédségétől, mennyire utálja őt! Szerencse, hogy nincs töle gyermeke, talán azt is gyűlölnie kellene....

Most bizonyára ott ül ismét íróasztala előtt és olvassa bakfiskos és érzélgős asszonyok leveleit, a melyekben tőle, a „hírneves, isteni költőtől“ névaláírást, fényképet vagy hajfürtöt koldulnak. És ő—ő finoman és önbizottan mosolyog — lepingálja az aláírását, el küldi a fényképeket vagy levágja három-négy szál haját, hogy mint hajfürtöt elküldje. Oh kitűnően tud olvasónőinek kedvében járni... Utálatos — gondolá magában — hogy regényeiben annyi örömet lehessen találni! Ez az édeskés stílus, ezek a holdkóros szerelmi históriák, ezek a szívümlengések, ez a köny csiklandozás, amely üres és hazug — és ezt mohón nyelik le az asszonyok! És titkos haragra gyuladt, hogy ő maga is egyszer oly ostoba libácska volt és rajongott mostani férje műveit és beleszeretett, hogy hangosan felkaczagott, a mikor viszonzta szerelmét és nőül vette. Milyen boldognak érezte magát, hogy neje lehetett ennek az asszonyoktól istenített költőnek! Szinte úgy találta, hogy nem méltó, hogy neje lehessen. Férje szép volt, mint egy isten, energikus, merész arcvonásokkal, nagy sötét szemeivel és elragadtató bajuszával, — hozzávéve ehhez férjének hírnevét, tudását — érezte, hogy milyen jelentékeny és kicsiny melette....

Azzal akarta ezt pótolni, hogy szerette bensően, szívének minden idegecskéjével, elké-

nyeztette és ápolta, amíg... amíg nem voltak tanubizonyosságai, hogy hűtlen lett hozzá. Férje pedig nevetett féltékenységen.

Író vagyok védekezett, szükségem van inspirációra. A többi viszonyt csak tanulmányozom fürkészem lelki világukat, gondolat körtüket, — de szeretni? szeretni csak téged szeretlek édes, szerelmes kis feleségecském és magához vonzotta és megcsókolta.

A menyecske kéne nem volt annyi ereje, hogy visszalökte volna, hallgatagon tűrte színlét gyengédségét és ezalatt megfigyelte őtet, úgy mint annak előtte, gonoskodással, de lefelkelve, féltékenyen. Nemsokára azonban ez is közömbössé vált előtte. A nimbus, mely férjét körözte, semmibe olvadt össze előtte és annyi sem maradt belőle, hogy a multba való vissza emlékezésben talált volna örömet.

Felismerte, milyen kicsinyes a férje, mennyire hiányzott benne minden léleknevelés Tetszelgése — minden, minden undorral tiltotta el szívét. S mindinkább kerülte, ami úgy látszik férjének éppen inyére volt. Gyöngéd volt ugyan valahányszor beszélt vele, de a nő hallgatag maradt körében, ki tudja milyen rossz asszonyt csókolt meg előtte! De ő nem illette többé szemrehányásokkal, nem árulta el egy szóval se, hogy mennyit szenved, nem akarta elárulni, hogy fáj neki a férje magaviselete. Mert hiszen csak önhittségét emelte volna, ha tudná — hogyha mindjárt a saját felesége is — szívfüldalmakat érez miatta. Oh, ő jól ismerte a férjét...

De mi lesz később? Meddig tűri az együttélést. Oly elhagyottan örömtelenül, szeretet nélkül töltse el napjait? Nem annak nem szabad így maradni. Ő is élvezni akarja az életet. Eppen úgy a mint férje. Ne állna jogában a nőnek élni? Bánja is, ha a világ bármit gondol. Vannak-e gyermekei, hogy anyai kötelességeket kelljen teljesíteni? És ha egy fiatal szép, elhanyagolt asszony férje mellett, denem vele együtt él, nem volna-e szabad érzelmeinek szabad folyást engedni és a saját útján járni.

Talán türelmesen és megadással viselje sorsát? Oh nem! mi sem köti hozzá. Megöregedjék és elcsuntyuljon, lássa miként virulnak el bájai, a nélkül hogy élt, hogy szeretett volna?

Vad kéjjel kapaszkodott e gondolatokba. A felnyíló ajtó zárja félbeszakította me-renyletét. Megfordult. Férje volt, kedvtelenül felemelkedett.

„Adjon Isten! Aludtál“ kérdé férje érdekes hangon és futó csókkal érintve ajkait.

„Nem, olvastam“.

„Újságot“?

A menyecske bólintott. Férje lehajolt és felemelte az újságot.

„Tetszett a tárcza? Én irtam“. A menyecske ránézett apró szürkés-kék szemével olyan élesen dühösen, hogy a férj földhöz szegte szemét, semmit mondó ürügy alatt kisompordált a szobából. Alig tette be maga után az ajtót, mohón kapta fel az újságot és olvasni

— **A Romániába való kivándorlás korlátozása** szükségessé vált a szomszéd államok uralkodó munkahiány és válságos gazdasági helyzet folytán. A belügyminiszter körlevelében hívta fel a törvényhatóságokat, hogy a Romániába utlevélet kérés munkásokat figyelmeztessék erre a körülményre. Nagy gondot ad a román gazdasági válság az erdélyi vármegyéknek is, hova tömegesen vándorolnak most vissza Romániából a székely munkások. E vármegyék vezetői akciózták szándékuknak indítani a visszajött és kenyér nélkül szűkölködő munkásoknak munkával való ellátása érdekében.

— **A hasai örmény kath. egyház újjászervezése.** A közel huszezerfős hazai örménység erdélyi egyház községszervezői állandó államszolgálat iránt megindult újabb mozgalma alig választható el egy örmény szertartási kath. főpásztor kapcsolatos kinevezésétől. Ugyanis legnagyobb gráviámé az örmény egyháznak hogy papjait csak külföldön szenteltetheti fel, továbbá hogy saját ritusu főpap hiányában nemcsak az örmény szertartás tekintélye van már 184 év óta alácsúszva, de egyúttal évről-évre mind jobban halványodik és ősi eredetiségében van veszélyeztetve. A magyar örmények vértük, vagyonukat, sőt politikai nemzetiségüket is készek voltak mindenkor a haza oltárán áldozatul hozni és ezzel sohasem kérvényezve, egy a nemzeti küzdelmek hazafias vérszerettségében önként magyar hazaművé vált keleti néptörödékek most csupán csak azt kérelmezi, a mit a többi tán követelődik, de kevésbé hű népfajok már régóta háborítatlanul élvezenek. Az örménység bizalommal tekint a kultuszminiszter azon böcs intézkedése elé, hogy az ősi örmény ritus egyik lelkésze a jogos és rég kiérdemelt állami támogatás mellett dr. Verzar Auxentius ma is kegyelettel őrzött örmény püspöki infulóját a missziót teljesítő keleti katolicizmus díszére viselhesse.

T A N Ü G Y.

A tanév kezdete.

Megélénkült az utcák az iskolák közelében. Elmúltak a nagy vakáció kellemes napjai, a boldog semmittevést ismét a diligenzia órai váltják fel. Munkába áll megint az ifjú nemzedék, a magyar nemzet jövője hite, reménye s küzd, fárado, hogy küllőmb legyen apáinál.

Megnyiták a szeredai polgári leányiskola, gazdasági iskola, elemi iskola s iparos tanonc iskola kapui, s megkezdődtek a beiratások, a javító s pótvizsgák, a melyeknek lezajlása után következik a csendes munkálkodás ideje.

De különösen élénk s zajossá tette a tanév kezdete a csiksomlyói máskor egyhangus falusi életet. Nemcsak az érdekelte szülők, hanem az egész Csikvármegye figyelme oda fordul most, mert a főgymnasium úgy szólván a szívéhez van néve s egyik fő büszkeségét képezi a vármegyének. S ezen nem is lehet csodálkozunk. Nem teljesít ugyan politikai missziót — ezt azoktá felhozni dicserő jelzőül —

kezdte, mondatokról mondatokra. Különös érzelmek viaskodtak benne. A megnem értett asszony! Hiszen az ő férje megértette, pszichológiai igazsággal leírta, finomul benczolta lelkének legtitkosabb rejtekeit, igazságot szolgáltatott neki, a mikor igaza volt, elítélte, a mikor hibás volt.

Különös! Megfordította a dolog élet. A megnem értett férjről beszélt. Lehetséges-e hogy a férje is szenvedett, hogy szerencsétlennek érezte magát a megzavart családi boldogságában? Lehetséges-e, hogy megbánta büntetését, hogy megismerte, hogy a valódi boldogság csak a saját tühelyén, valódi szerelem csak a saját hitvesnél található?

Egyszerre fájdalmat érzett szívében, szeme könnyel telt. Azután kacagott. Vadul, bolondul. És kirohant férje szobájába.

A nyílt ajtó előtt megállt.

„Robert”.

A férfi tompa töprengésben ült íróasztala előtt, arcát tenyerébe rejtve. Nejeknek belépésekor felpillantott, és a mint előtte látta állni elpirultan és örömtől sugárzó szemekkel, kíváncsian, elébe sietett és feltárta karjait.

A nő mellére vetette magát.

„Te kedves csunya férjcském”.

A férj hátra hajtotta a nejeknek göndörhaju fejcskáját.

„Te rossz, hamis kis feleség”.

mert hiszen nem vagyunk nemzetiségi vidéken, de magyar földön, magyar emberek között, hanem teljesít mégis olyat, mely óriási kihívást fog lenni a jövőre, a jövőre nemzedékre s melyért a legnagyobb elismerés illeti meg a főgymnasium vezetői elemeit s tudományosan képzett kiváló tanári karát, kiknek vezetése alatt ez iskola oly magas nívóra emelkedett, hogy ma joggal mondhatjuk, hogy Erdély összes középiskolái között ha nem is az első, de mindenesetre a második helyet foglalja el.

Nem is esoda aztán, hogy a növendékek minden iskolai újjéven tömegesen tóduknak az intézetbe.

Az idén is a gimnázium első osztályába menő gyermekek beiratása már augusztus közepén megkezdődött, nem akarván egyes szülők azon eshetőségnek kitenni magukat, hogy a minden évben mutatkozó túlszűköltés miatt gyermekeik az iskolából kiszoruljanak. Augusztus 31-én már tömegesen érkeztek a tanulók és szeptember 1-én és 2-ikán alig győzte az igazgató a beírást, mielőtt kitént, hogy a gimnázium tanulóinak létszáma nem fogy, hanem mindinkább szaporodik. A tágas seminárium és internátus elegendővé vált a tanulók befogadására s igen sok fiut kellett csoportosan szállásokra kihelyezni.

A tanítóképzede szintén népesnek igérkezik, a mi fejlesztésének s minél magasabb színvonalra emelésének szükségességét igazolja, hogy kulturmissziójának minél jobban megfeleljen.

A megyei törvényhatósági bizottság üléséről.

Csikszereda, szeptember 1.

A törvényhatóság nyári közgyűlése, mely a segélypénzek és ösztöndíjak kiosztása folytán igen látogatott szokott lenni, ezúttal nem nagy érdeklődés mellett folyt le a tegnapi nap. A máskor szűfolt karzat alig mutatót 10—15 hallgatót, s a gyergyói községeket is 6—7 tag képviselte. A közgyűlés azonban nem a sablon szerű egyhangusággal folyt le, hanem több rendbeli felszólalások tették változatosabbá. Nevezetesen a segélypénzek kérdésénél és a megyei építési szabályrendelet módosításával.

A gyűlésen hozott fontosabb határozatokról a következőkben számolhatunk be:

a) Miután Mikó Bálint főispán ur a gyűlési teremből Éltés Zsigmond táblabíró vezetésével kiküldött meghívó bizottság élén a gyűlésben megjelent s elnöki székét eljenzések között elfoglalta és a gyűlést megnyitotta, más elnöki bejelentés hiányában a napi rendre tűzött tárgyak vétettek elő, s az ez évben szentesített nyert törvényezikkek kihirdetése után felolvasottat belügyminiszter urnak a vármegyék és városok monografiájának elkészítése iránti leirata, mely leirat, tekintettel arra, hogy a törvényhatóság kapcsolatban a székely önkormányzatot illető részének kiadása alkalmával a monografia megírása iránt már intézkedett, — egyszerűen tudomásul vétetett.

A vallás és közoktatásügyi miniszter a megye közönségének mult év december és ideje május havában hozott azon határozataival szemben, melylyel a havasok jövedelmeiben beállott csökkenés miatt a Seps-Szt-Györgyön fennálló székely nemzeti múzeum segélyezése megtagadtatott, a segélyezés kérdésének újabb megfontolás tárgyává vételét rendelvén el, a bizottság ismételtlen kimondotta, hogy az idézett határozataiban kifejtett okoknál fogva, most sincs azon helyzetben, hogy a Székely Nemzetimúzeum segélyezését bárcsak kilátásba is helyezhesse.

A belügyminiszter az államfejlesztésének és felvirágzásának egyik főoszlopát képező hazaiipar fellendülése érdekében a törvényhatóság figyelmét arra hívta fel, hogy ne csak a törvényhatóságok, de a rendezett tanácsú városok és nagyobb községek is elvileg határozák el és mondják ki, hogy minden közszükséglet beszerzésénél a hazai iparnak elsőséget adnak mind azon esetekben, midőn az a szükségelt cikkekkel teljesen kielégítő minőségben s megfelelő ár mellett szállítani képes s egyúttal a cél megvalósíttatása végett oly irányú szabályrendeletek alkotásának, melyekben a szükségletek beszerzésénél, valamint az ipari munkálatok kiadásánál követendő eljárás megállapíttassék, — a törvényhatóság a miniszteri felhívást a járási hatóságok útján közhírré tenni s a megye alispánját egyúttal egy szabálytervezet elkészítésére utasítani határozta.

A földmívelési miniszter leirata folytán elhatározottat, hogy az állami kezelés alatt álló községi és közbirtokossági erdőekben előforduló erdei kihágások után befolyó kártérítési összegek 1/3-ada az erdőőrök számára biz-

tosíttassék; a faérték ellenben egész összegben a károsult tulajdonost illesse.

Ekkor az ötsz bizottságnak a segélypénzek és ösztöndíjak kiosztása tárgyában szerkesztett s az állandó választmány által is elfogadott javaslata vétetet tárgyalás alá, mi a gyűlés legérdekesebb tárgyát képezte.

A javaslat szerint a nevelési alapból ez évben felosztható 6000 frtra és löbeszerzési alapból kiadható 800 frtra 166 folyamodvány érkezvén be, mindenek előtt remetei Balázs Ernő műgyetemi hallgató, Várad Albert bányász növendék, Barscai Árpád és Szabó András udvarhelyi reáliskolai tanulók, valamint Kovács Jakab siket-néma fiu iskolai jóelőmenetelük igazolása után eddig élvezett ösztöndíjak használatában meghagyattak; ösztöndíjak és segélyben pedig a következők részesíttettek:

I. Ösztöndíjak.

Csekefalvi Gábosi Lajos érettséget tett ifjunak a selmecezbányai erdészeti akadémián rendszeresített évi 300 frtos ösztöndíj adományoztatott azon kikötéssel, hogyha folyamodó évközben tanulmányait bármely okból beszüntetné, a felvett ösztöndíj részleteket a szülők vissza téríteni tartoznak.

A budapesti állami középiskolánál rendszeresített 200 frtos ösztöndíjban szentimrei Sándor Lajos részesíttetett, mennyiben a felvételi vizsgát igazolni fogja.

II. Segélypénzt kaptak a nevelési alapból.

a) Joghallgatók: Gyó-Szt-Miklósi Szász Gyula 50 frt, szentimrei Sándor Gyula 50 frt, jenőfalvi Gábor János 50 frt, remetei Puskás István 50 frt, szarhegyi Sövény Ferencz 50 frt, szentgyörgyi Márton Gábor 50 frt, tölgyesi Kabdebó Szilárd 50 frt, csobotfalvi Csizsér Imre 50 frt, várhegyi Muszka Miklós 50 frt, szentgyörgyi Potoczki András 50 frt, szarhegyi Miklósi Viktor 50 frt, szeredai Szopos Lajos 50 frt, Wellmann Géza 50 frt, tusnádi Imets Ilyés 50 frt, Bartha Balázs 50 frt, balánbányai Imets János 80 frt, verebesi György Gyárfás 50 frt, szeredai Veres Árpád 50 frt, k-ujfalvi Ujfaluassy Jenő 50 frt, szentimrei Sándor Gábor 50 frt, tusnádi Darvas Dávid 50 frt, taploczai Daradics Félix 80 frt, csatószezi Kovács István 50 frt, szeredai Dóczy Kálmán 80 frt, taploczai Botár Béla 50 frt, szeredai Madár József 80 frt, remetei Várteréz Jenő 50 frt.

b) Tanárjelöltek: bankfalvi Darvas Lajos 80 frt, szentgyörgyi Pál Lajos 80 frt, k-impéri Bartalis József 50 frt, szarhegyi Szász József 80 frt, Császár Dávid 50 frt, gyószentmiklósi Polgári József 50 frt, ditrói Gencsi István 80 frt.

c) Orvos növendék: szeredai Éltés Béla 100 frt.

d) Állatorvosi kurszust hallgató: várhegyi Puskás József 100 frt.

e) Festőművészeti akademikus: mindszenti Nagy István 400 frt.

f) Szobrászati növendék: gyószentmiklósi Jánosi József 300 frt.

g) Mintarajziskolai tanuló: kilyénfalvi Marthy Pál 80 frt.

h) Vasuti tisztképző tanfolyam hallgató: taploczai Botár Bénéám 50 frt, szarhegyi Brassai Lajos 30 frt.

i) Műasztalos segéd: alfalvi Domokos Jenő 50 frt.

j) Felgimnázisták: szentmártoni Gondos Sándor 20 frt, szentkirályi Tompos Gábor 15 frt, szentmártoni Márton Sándor 15 frt, tölgyesi Merza István 20 frt, szeredai Dávid László 30 frt, Orbán Mihály 20 frt, Szopos Gáspár 30 frt, ditrói Száva Kristóf 30 frt, Gál Endre 20 frt, szeredai Bogády Gábor 20 frt, csomortáni Antal József 15 frt, szeredai Lakatos Mihály 20 frt, Rancz László 20 frt, szarhegyi Fülöp József 15 frt, tekerőpataki Tódor János 15 frt, szentmártoni Bocskor László 15 frt, tusnádi Korodi Imre 15 frt, szeredai Szopos Sándor 20 frt, alfalvi Benke Antal 15 frt, gyószentmiklósi Blénesi Balázs 15 frt, tekerőpataki Tatár G. János 15 frt, szeredai Kovács József 30 frt, Kovács András 20 frt, Erős László 20 frt, szentléleki Márkos András 15 frt, szentimrei Balló Károly 20 frt, ditrói Vértes Béla 30 frt, szeredai Nagy Balázs 30 frt, szentimrei Dávid Dénes 30 frt, zsögödi Sántha Bénéám 15 frt, várhegyi Csorán Péter 20 frt, szeredai György Gábor 30 frt, tusnádi Fülöp Albert 30 frt, szarhegyi Székely Jenő 30 frt, alfalvi György Lajos 15 frt, szentimrei Beke Miklós 15 frt, ditrói Bajkó András 30 frt, gyószentmiklósi Vákár Arthur 20 frt, szarhegyi Csörgő Venczel 20 frt, szeredai Kovács Miklós 30 frt, alfalvi

Mándoki András 15 frt, szentkirályi Balázs László 20 frt, Gál Sándor 30 frt, várdotfalvi Domokos Sándor 15 frt, csatószezi Kurkó Ignác 30 frt, csatószezi Rusz János 30 frt, szentimrei Veres Gyárfás 15 frt, gyószentmiklósi Berecz Sándor 15 frt, csicsói Szeben Lukács 20 frt, gyószentmiklósi László Dezső 20 frt, Márton Venczel 30 frt, szentmártoni Bodó Dénes 15 frt. A kisebb összegeket az alapítványt élvezők kapták.

k) Képezdészek: alfalvi Ambrus Márton 30 frt, csatószezi Ince János 30 frt, szentimrei Fodor János 50 frt, csatószezi Pál István 30 frt, szentimrei Veres József 30 frt, szarhegyi Boga János 30 frt, menasági Ferencz Imre 30 frt. Ezek a vármegyén kívül tanulnak.

l) Tanítónő képezde és felsőbb leányiskolai növendékek: alfalvi Gál Pirocska 50 frt, somlyói Jakab Jolán 100 frt, szeredai Kricsa Melitta 100 frt, Geczó Anna 80 frt, szentléleki Szász Gizella 70 frt, gyószentmiklósi Nagy Róza 70 frt, taploczai Botár Lenke 70 frt, borszéki Fülöp Anna 70 frt, szeredai Bors Mária 70 frt, csatószezi Péterfi Regina 70 frt, alfalvi Boga Janka 80 frt, szarhegyi Zárug Etel 70 frt, szeredai Márton Irma 70 frt, gyószentmiklósi Márton Emilia 70 frt, szeredai Orbán Erzi 70 frt, kozmási Balló Véro 70 frt, szeredai Márton Gizella 70 frt, jenőfalvi Veres Ilona 80 frt, ditrói Barabás Róza 80 frt, kásonimpéri Balázs Vilma 80 frt, csicsói Biró Erzsébet 70 frt, ditrói Csibi Ilona 30 frt, szentmártoni Boeskor Ilona 30 frt, szentkirályi Kristó Emma 30 frt, Simon Teréz 30 frt, szentimrei Székely Krisztina 30 frt, szeredai Hadnagy Anna 30 frt.

m) szentkirályi Vitos Krisztina siket-néma leánykának a siket-némák kolozsvári intézetében való neveltetésére 80 frt ösztöndíj adatott.

III. A löbeszerzési alapból.

a) Joghallgatók: szarhegyi Mihály József 80 frt, gyószentmiklósi Tódor Béla 50 frt, szentkirályi Csizsér Gábor 50 frt, dánfalvi Antal Áron 50 frt.

b) Vasuti tanfolyam hallgató: taploczai Csedő András 50 frt.

c) Kö- és agyagipari iskolai tanonc: borszéki Siklódi Lőrincz 50 frt.

d) Tanítónő képezdei növendék: ditrói Köllő Amália 70 frt.

e) Felgimnázisták: verebesi Kovács Albert 15 frt, tölgyesi Korpos Rezső 30 frt, borszovai Kovács Gyárfás 30 frt, szentmiklósi Erős Béla 50 frt, gyó-ujfalvi Molnár Imre 20 frt, szeredai Beke Kourád 20 frt, szentmártoni Pál Ignác 15 frt, k-impéri Tima Gyula 15 frt, szenttamási Biró Ferencz 30 frt, csomafalvi Lukács József 20 frt, gyó-ujfalvi Koós Ferencz 15 frt, karczfalvi Bartalis Ferencz 20 frt, gyó-ujfalvi Elekes Márton 30 frt, szeredai Éltés Zoltán 15 frt, dánfalvi Bálint Károly 30 frt.

A javaslat felolvasása után Gyórfy Gyula képviselő és bizottsági tag jelentkezett szóllásra, a ki elfogadja ugyan a javaslatot, de egy felől a segélyezés mérvét nem tartja elégségesnek, mert a nevelési alap szerinte magasabb összegek adományozását is lehetővé teszi, másfelől szigoruan betartani kéri azt az elvet, hogy segélyben csak Csikmegyei illetőségűeknek részesíttessenek.

Mihály Ferencz főjegyző tüzetes felvilágosítást ad a nevelési alap állásáról, a mi a segélyek emelésére elég alapot nem nyújt s különben is jövöre nézve a törvényhatóság szabályrendelettel állapította meg a segélyezés módját és mérvét, valamint, hogy az illetőségi kérdés a bizottság által ezúttal is komolyan figyelembe vétetett s a hol kétes volt a megyei illetőség, az illető vagy elutasított vagy okmánya kiegészített.

Ezen felvilágosítás után Gyórfy Gyula is aggályait eloszlattva látván, a bizottság egyhangulag fogadta el a javaslatot.

A gyergyói községek kezdeményezéséből a megyei közigazgatási bizottság az építkezésekre nézve fennálló szabályrendelet 26-ik §-ának módosítását kérvén, minthogy a jelzett §. egész szövege homályos, egymásnak csak nem ellentmondó és oly szigorításokat foglal magában, melyek a szépséget figyelmen kívül hagyásával a tulajdon feletti szabadságvesztést is korlátozzák, s a városias fejlődést megkötik: a következő módosítás fogadtatott el:

A 20. §. 3. és 4. pontjaiban foglalt anyagokból építendő lakházakra az engedély csak oly feltétel mellett adható meg, ha azok a szomszédos épülettől legalább 9.50 mtr. távolságra helyeztetnek.

— Az igazsáért! Ezt a jelszót irta zászlójára a „Reggeli Ujság” szerkesztősége. Három évi fennállása alatt a „Reggeli Ujság”, a mely a legolcsóbb politikai napilap, eddig is ezt az irányt követte. Pártoktól teljesen függetlenül egyaránt megmondja véleményét a kormánynyal vagy az ellenzékkel szemben. Mutatja ezt a közelmúltban lezajlott Hentzi-émlék felszentelési ünnepéje ellen való erős állásfoglalása, a melyet pedig a napi sajtó legnagyobb része oly előszeretettel hallgatott agyon. Társadalmi és művészeti eseményeket tárgyaló rovatai, objektív s a stréberséget kérlelhetetlenül üldöző közleményeivel és cikkeivel eddig is sok elismerést vívtak ki. Regényei, tárczái előkelő írók legérdekesebb munkái. Közgazdasági irányban az erők kiegyenlítését tartja szem előtt és mert épen itt van legnagyobb szükség a korrupció üldözésére, nem egyszer erős harcot vívott már az igazságért. Híradásainak gyorsasága mellett arra fektet főszólyt, hogy azok megbízhatók, igazak legyenek. A „Reggeli Ujság” 8 oldal tartalommal jelenik meg és előfizetési ára: vidékre postán küldve, egy hónapra 50 kr., negyedévre 1 frt 50 kr., egész évre 6 frt. Budapesten házhoz hordva: egy hónapra 30 kr. A „Reggeli Ujság” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VIII. József-körút 19.

NYILTTÉB*)

Nyilatkozat.

E lapok augusztus 30-iki 35. számában „Barátosi lopás” czímen megjelent híre a nagy közönség tájékozása s saját hírnevem érdekében jónak látom nyilvánosságra hozni, hogy én mint érdekeztető Schleitner Rudolf ur íróasztalába a hozzá tartozó kulcsal nyultam be, mivel többszörös sikkasztást vettem észre s a kassza könyvet akartam látni, az úgy darabokat pedig az asztal külsejéről vettem el s ezeket a tulajdonosok kezéhez juttattam, ezek az üzlet kárát képezték, a mint azt törvényesen igazolni fogom.

Csik-Gyimes Barátos 1/IX. 1899.
Gottfried Benedek.

(* Az e rovatban közöltétek az aláíró felelős. Szerk.)

Szerkesztői üzenetek.

Dr. B. B. A beküldött uti tárcza mai számunkhoz későn érkezett. Csak jövő lapunkban adhatjuk.
R. L. Csik-Szentmárton. A referada csak jövő számunkban jöhet. Ezuttal elkészt.
O. N. nek. A betegségyélyző pénztárról beküldött cikket tárgyalalmaz miatt csak lapunk jövő számában adhatjuk.

Laptulajdonos:

GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

VERESS SÁNDOR dr.,

[174] 9-
megyei tisztí főorvos
orvosi rendelője és fogorvosi műterme
Csik-Szeredában
Nagy Ferencz dr. házában.
Rendes orvosi tanácskozási idő naponta délután 2—3-ig. Fogorvosi és fogművészeti rendelő idő naponta délelőtt 9—12-ig.

Szám 9921/1899.
I. ai.

[177] 1-2

Hirdetmény.

A csik-szeredai kórház mellett üresedésbe jött gondnoki állásra pályázatot hirdetek.
Az évi 500 frttal javadalmazott állással összekötött teendők az 1889 augusztus 27-én kelt szabályokban vannak részletezve, melyek a kórház irodában betekintheők.
Felhívom tehát mindazokat, kik ezen 1000 frt biztosíték adással összekötött állást elnyerni ohajtják, hogy saját kézzel irt pályázati kérésüket hozzám folyó hó 15-ik nyujtsák be.
Csik-Szereda, 1899. évi szeptember hó 2-án.
Becze Antal,
alispán.

Sz. 97777—1899. ai.

Hirdetmény.

A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizetőtagjai névjegyzékének alapját képező adóhivatali kimutatások, az 1886. évi XXI. tez. 25 §-a értelmében betekintés és a netaláni felszólamlások megtehetése végett folyó hó 9-től kezdve 8 napon át a vármegyei kiadó hivatalban közszemlére lesznek kitéve s ezen határidő lejártá után folyó hó 18, 19 és 20-ik napjain a megyei igazoló választmány fogja azokból a legtöbb adófizető törvényhatósági bizottsági tagoknak az 1900-ik évre érvényes névjegyzékét összeállítani s illetőleg kiigazítani.

Erről az érdekeltek azon figyelemzetéssel értesítetnek, hogy azok, kik az idézett törvény 26 §-a értelmében adójuknak kétszeres beszámítására igényt tartanak f. hó 18. 19. és 20-án a főjegyzői irodában üléselő igazoló választmány előtt a hivatalos órák alatt jelentkezzenek és ott szóval, vagy írásban jogosultságukat azért is igyekezzenek igazolni minthogy különben az adó kétszeres beszámításának kedvezményétől ezen egy alkalommal elfognak esni.

Csik-Szereda, 1899. szeptember 5.

Alispán helyett:

Mihály Ferencz,
főjegyző.

[178] 1-2

Pályázat.

A csik-balánbányai róm. kath. kántortanítói állásra, — mely nyugdíjazás által jött üresedésbe, — pályázatot hirdetek. Ezen állás évi javadalmát képezi: a) 400 o. é. frt államegély évnegyedes részletekben, b) stola, ájtatos alapítványból mintegy 20 frt, c) három szekér szénát termő kaszáló kert, d) három szoba, konyha, kamra, püncze, nyári konyha és gazdasági épülettel bíró jó karban levő lakás, mely mellett van jól gondozott veteményes kert is. Ezen javadalom a bánya üzembe vétele által tetemesen fog gyarapodni. Kötelessége lesz a meg-

választandó kántortanítónak: a) a rendes kántori teendőket önállóan végezni, b) a templom takarításra, sekrestyési végzendőkre, harangozásra, — melyeket külön személy végez, — felügyelni, c) a mintegy 40 tanköteles gyermeket tanítani. Kántortanítói oklevéllel és más okmányokkal kellően felszerelt folyamodványok folyó évi szeptember 20-ig alattirt iskolaszéki elnökhöz, — Csik-Karczfalvára czimezve. — küldendők. Személyes megjelenés előnyt nyujt.

Csik-Karczfalván, 1898. szept. 3-án.

Rancz János,
nagyboldogasszonyi plébános. balánbányai lelkész és isk. széki elnök.

Szülők figyelmébe.

Alulírott hajlandó 3—4 polg. iskolai növendéket **koszt** és **szállásra** mérsékelt árért felvenni. Lakás az alispán ur házában, a leányiskola közelében.
[179] 2-2 **Özv. Hutter Pálné.**

Felhívás!

Ezennel van szerencsém a t. cz. osztálysorsjegy vevőknek becses tudomására hozni, hogy az **V. sorsjátékban**, az első osztály huzása **f. é. november 16-án és 17-én** tartatik meg és a következő számok főelárusításomban beszerezhetők.

1351-től	1400-ig	28101-től	28150-ig	45801-től	45850-ig	73976-től	74000-ig
3276	3300	32476	32500	46901	46950	76401	76425
6051	6075	34301	34325	48576	48600	78776	78800
6176	6200	34976	35000	51101	51150	82926	82950
14776	14800	38526	38550	52601	52625	87026	87050
16376	16400	39226	39250	64501	64525	91901	91950
25101	25125	39901	39925	68076	68100	92226	92250
26626	26675	45601	45625	68401	68450	95276	95300

Minthogy már e hó közepén az **V. sorsjáték sorsjegyeinek kiadását megkezdtem**, felkérem a t. cz. vevőközönséget, kik a fent felsorolt számokra játsznai kívánnak, megrendeléseiket legkésőbb **szeptember 15-ig** hozzám juttassák, mert csak akkor számíthatnak biztosan a megrendelt számra.

Az első osztálynak az ára:

$\frac{1}{2}$ = 6 frt, $\frac{1}{3}$ = 3 frt, $\frac{1}{4}$ = 1½ frt, $\frac{1}{5}$ = 75 kr.

A megrendelt sorsjegyeknek árát szíveskedjék postautalvánnyal hozzám minél előbb beküldeni, hogy a kívánt sorsjegyszámmal biztosan szolgálhassak.

Teleki Zsigmond Pécselt

[179] 1-2 a magy. kir. osztálysorsjáték főelárusítója.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy néhai

Györgyjakab Márton

könyv- és papirkereskedését s könyvnyomdáját

átvettem

s azt a mai kor igényeinek megfelelőleg kiegészítettem, úgy hogy üzletemben nemcsak a **könyv s papirkereskedéshez** tartozó minden tárgyak s áruk, mint **iskolai tankönyvek, kereskedelmi könyvek s mindenféle papíráruk s nyomtatványok**, hanem különféle **norinbergi s diszműárak** u. m.: **pénzestárczák, borostyán és tajték szivar és cigaretta szipkák, zsebkések, ollók, névjegy-tárczák, fénykép rámak, dohány szelenczék, bronzirozott tintatartók, hőmérők** a legcsinosabb elegáns kivitelben, továbbá **imakönyvek, olvasók, s írószerek** a legjutányosabb árban kaphatók, míg bármiféle nyomtatványok elkészítését nyomdában a legmáltányosabb árban s kívánat szerinti kivitelben elvállalok.

Végül bátor vagyok bíróságok, hivatalok a t. község előljáróságok, kör- és községi jegyző urak figyelmét dusan felszerelt nagy nyomtatvány raktáromra, a főtisztelendő papság s tanító urak iskolai előljáróságok s általában az érdeklődő közönség b. figyelmét a már 3-ik kiadást ért, s mintegy 15.000 példányban megjelent **Órangyal** című **Ima és Énekkönyvre** úgy szintén a **Józsa Sándor-féle Csikmegyei földrajzra és Magyarország földrajzra** felhívni.

Végül magamot egész Csikvármegye közönségének jóakaratu pártfogásába s támogatásába ajánlva vagyok, Csik-Szereda, 1899. augusztus hó 20-án.

Györgyjakab Márton utóda,
Dresznándt Viktor.